

Viite

ECOFIN-neuvosto 12.4.2024 ja Euroryhmän sekä laajennetun kokoonpanon kokoukset 11.4.2024, Luxemburg

Suomea kokouksissa edustaa valtiovarainministeri Riikka Purra.

Tiivistelmä

Elpymis- ja palautumistukiväliseen väliarvio

Euroopan komissio julkaisi 21.2.2024 puoliväliarviointin elpymis- ja palautumistukivälisestä. ECOFIN-neuvoston on tarkoitus käydä keskustelu väliarviosta ja hyväksyä sitä koskevat päätelmät 12.4.2024 kokouksessaan. Väliarviosta on laadittu eduskunnalle selvitys E 19/2024 vp. Suomi pitää komission elpymis- ja palautumistukiväliseen väliarviossa esitettyjä arvioita tukiväliseen taloudellisista vaikutuksista ennenaikaisina ja katsoo, etteivät arviot ole riittävän kattavia. Lisäksi Suomi katsoo, että elpymisväline oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen ratkaisu, eikä järjestely toimi ennakkotapauksena. Suomi ei hyväksy vastaavan järjestelyn toistamista tai muuttamista pysyväisluonteiseksi.

Muut asiat

Neuvosto käy näkemystenvaihdon Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutuksista. Lisäksi neuvoston on tarkoitus hyväksyä EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 18.4.2024 kokoukseen sekä EU-neuvoston puheenjohtajan julkilausuma kansainväliselle valuutta- ja rahoituskomitealle (IMFC). Muissa asioissa Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) informoi talous- ja rahoitusasioiden neuvostoa ajankohtaisista asioista unionipetosten vastaiseen työhön liittyen. ECOFIN-ministerien aamiaisella on esillä Euroopan investointipankin rooli puolustusteollisuuden rahoituksessa.

Euroryhmä 11.4.2024

Euroryhmässä on esillä kansainvälisten kokousten valmistelu mukaan lukien valuuttakurssi- ja inflaatiokehitys sekä euroalueen kilpailukyky. Euroryhmän laajennetun kokoonpanon asialistalla on digitaalinen euro.

Asialista:

1. Asialistan hyväksyminen
2. (mahd.) A-kohtien hyväksyminen

Lainsäädäntöasiat

3. Muut asiat

Ei-lainsäädäntöasiat

4. Elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpano s. 3
  - a) Puoliväliarvio
= Näkemystenvaihto
  - b) Päätelmät
= Hyväksyminen
5. Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset s.6
= Näkemystenvaihto
6. G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 18.4.2024 kokouksen sekä IMF:n kevätkokousten valmistelu s.11
  - a) EU:n yhteiset linjaukset G20-kokoukseen
  - b) Lausunto IMFC:lle
= Hyväksyminen
7. Muut asiat
Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) informoi ajankohtaisista asioista unionipetosten vastaiseen työhön liittyen.

Torstai 11.4.

- 15.00 Euroryhmä s.15
17:00 Euroryhmä, laajennettu kokoonpano s.16

Perjantai 12.4.

- 09.00 Aamiainen
10.00 ECOFIN-neuvosto

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/149/2024-VM-12

Lehtimäki Jonne

27.3.2024

ECOFIN-neuvosto 12.4.2024, Luxemburg; 4. Elpymis- ja palautumistukivälineen toimeenpano

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 12.4.2024, Luxemburg

Eduskuntatunnus

E 19/2024 vp

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Euroopan komissio julkaisi 21.2.2024 puoliväliarvioinnin elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) perustuen RRF-asetuksen artiklaan 32(1), jonka mukaan sen tulee toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle riippumaton arviointikertomus tukivälineen täytäntöönpanosta.

Väliarviosta laaditaan neuvoston päätelmät, jotka on tarkoitus hyväksyä huhtikuun 2024 ECOFIN-neuvostossa.

RRF-asetuksen 32 artiklan 1 kohdan perusteella komission on valmisteltava koko tukivälinettä koskeva jälkiarvio viimeistään 31.12.2028.

Väliarviosta on laadittu E-kirje ”Valtioneuvoston selvitys komission tiedonannosta koskien elpymis- ja palautumistukivälineen puoliväliarviointia”, E 19/2024 vp.

Suomen kanta

Elpymisväline oli poikkeuksellinen ja kertaluonteinen ratkaisu, eikä järjestely toimi ennakkotapauksena. Suomi ei hyväksy vastaavan järjestelyn toistamista tai muuttamista pysyväisluonteiseksi.

Suomi pitää komission elpymis- ja palautumistukivälineen väliarviossa esitettyjä arvioita tukivälineen taloudellisista vaikutuksista ennaikaisina ja katsoo, etteivät arviot ole riittävän kattavia (E 19/2024 vp).

Suomi voi hyväksyä neuvoston päätelmät.

Pääasiallinen sisältö

Euroopan komissio julkaisi 21.2.2024 puoliväliarvioinnin elpymis- ja palautumistukivälineestä (RRF) perustuen RRF-asetuksen artiklaan 32(1), jonka mukaan sen tulee toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle riippumaton arviointikertomus tukivälineen täytäntöönpanosta.

Väliarviointi koskee vuosia 2021, 2022 ja 2023 eli tukivälineen kolmea ensimmäistä voimassaolovuotta. Tämän aikajakson aikana tukivälineen kautta on ohjattu jäsenvaltioille rahoitusta lähes 225 mrd. euroa, josta 67 mrd. euroa jaettiin ennakkorahoituksena alkuperäisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien hyväksymisen perusteella, josta 56,5 mrd. euroa vuosina 2021 ja 2022.

Yhteensä tähän mennessä hyväksytyjen maksupyyntöjen piirissä on täytetty yli 1150 välitavoitetta ja tavoitetta. Kaikki 27 jäsenvaltiota ovat päivittäneet suunnitelmiansa ainakin kerran vuoden 2023 loppuun mennessä. Suurin osa jäsenvaltioista on päivittänyt suunnitelmaansa REPowerEU-luvulla, minkä lisäksi maat ovat tehneet päivityksiä esimerkiksi saannon muutoksiin tai objektiivisiin syihin perustuen. Suomi on päivittänyt suunnitelmaansa kahdesti: maaliskuussa 2023 perustuen saannon supistumiseen ja joulukuussa 2023 perustuen REPowerEU-luvun lisäämiseen.

Neuvoston päätelmät

Neuvoston päätelmiä on luonnosteltu talouspoliittisen komitean (EPC) kokouksessa 15.3.2024 ja talous- ja rahoituskomitean (EFC) kokouksessa 25.3.2024.

Päätelmissä todetaan, että väliarvio on tehty RRF-asetuksen määrittelemien vaatimusten mukaisesti ja huomioidaan RRF:n merkitys talouden pandemian jälkeisestä elpymisestä, sen positiivisesta vaikutuksesta EU:n yleisten politiikkatavoitteiden saavuttamisessa kaksoisiirtymän edistämiseksi. Päätelmissä myös todetaan joitakin RRF:n täytäntöönpanossa havaittuja haasteita sekä tulosperusteisen tukivälineen innovatiivista luonnetta. Lisäksi painotetaan suunnitelmien edistämisen sekä välitavoitteiden ja tavoitteiden täyttämisen tärkeyttä ennen vuoden 2026 lopun takarajaa.

Päätelmissä todetaan järjestelyn olevan poikkeuksellinen ja väliaikainen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

Tiedonannossa ei ehdoteta lainsäädäntömuutoksia eikä oteta suoraan kantaa mahdollisten tulevien lainsäädäntömuutosten oikeusperustaan. Komission tiedonanto perustuu elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EU) 2021/241 32 artiklan 1 kohtaan, jonka mukaan komission tulee toimittaa Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle riippumaton arviointikertomus tukivälineen täytäntöönpanosta tukivälineen voimassaolon puolivälissä eli kolme vuotta tukivälineen perustamisen jälkeen.

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 5.4.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 10.4.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Väliarviossa käsitellään vain elpymis- ja palautumistukiväliseen tähänastista toimintaa ja mahdollisia käytänteiden kehittämistä, joten sillä ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

European Commission - Mid-term evaluation of the Recovery and Resilience Facility (RRF)

European Commission - Staff working document - Mid-term evaluation of the Recovery and Resilience Facility

European Commission - External supporting study – Study supporting the mid-term evaluation of the recovery and resilience facility + case study annexes

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/EUS, Finanssiasiantuntija Jonne Lehtimäki, p. +358 295 530 522
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/149/2024
EU/8/2024

25.3.2024

ECOFIN-neuvosto 12.4.2024, Luxemburg; 5. Venäjän Ukraina kohdistaman hyökkäyksen talous- ja rahoitusvaikutukset

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 12.4.2024

Eduskuntatunnus

UTPJ 59/2022 vp., UTPJ 2/2024 vp., UTP 54/2023 vp., E 17/2023 vp., U 36/2023 vp.

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Talous- ja rahoitusasioiden neuvoston (ECOFIN) kokouksessa on tarkoitus keskustella Venäjän hyökkäyssodan talous- ja rahoitusvaikutuksista EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa. Puheenjohtajan ennakkotiedon mukaan komissio antaa asiakohdassa tilanpäivityksen Ukrainan tukivälineen toimeenpanosta.

Asiaa on käsitelty säännöllisesti talous- ja rahoitusasioiden neuvoston kokouksissa Venäjän Ukraina kohdistaman hyökkäyksen alkamisen jälkeen.

Asiakohtaa koskevaa ennakkomateriaalia ei ole toimitettu.

Suomen kanta

Suomen kantoja liittyen Ukrainan tukivälineeseen on määritelty valtioneuvoston selvityksissä E 17/2023 ja U 36/2023 vp sekä Venäjään kohdistettuihin pakotteisiin UTP-selvityksissä (UTPJ 59/2022 vp ja UTPJ 2/2024 vp.) ja Venäjän jäädytettyihin varoihin (UTP 54/2023 vp).

Suomi on tuominut Venäjän hyökkäyksen Ukraina, osallistuu Euroopan unionin pakotteiden toimeenpanoon ja on jäädyttänyt kahdenvälisiä yhteistyötä. Suomen tuki Ukrainalle ja maan suvereniteetille, itsenäisyydelle ja alueelliselle koskemattomuudelle on vankkumaton. Suomi edistää EU:n Venäjän-pakotteiden toimeenpanoa ja tehostamista.

Suomi suhtautuu myönteisesti jäädytettyjen venäläisten varojen takavarikointiin sekä niiden tuottojen käyttämiseen Ukrainan hyväksi. Varojen käyttöön on löydettävä oikeudellinen ratkaisu yhdessä kumppanimaiden kanssa.

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU jatkaa vahvaa, tehokasta ja yhtenäistä vastaamista Venäjän sotilaalliseen hyökkäykseen Ukraina. Valtioneuvosto korostaa,

että EU:n vahvaa poliittista, taloudellista ja sotilaallista tukea Ukrainalle sekä humanitaarista apua Ukrainaan tulee jatkaa ja lisätä (U 36/2023 vp).

Valtioneuvosto sitoutuu voimakkaasti tukemaan Ukrainaa ja sen jälleerakentamista ja on avoin erilaisille rahoitusratkaisuille Ukrainan tukemiseksi (E 17/2023 vp, U 36/2023 vp).

Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että EU yhdessä kansainvälisten kumppanien kanssa tukee Ukrainaa välittömissä tarpeissa ja pitkän aikavälin jälleerakennuksessa. Valtioneuvosto korostaa, että Ukrainan välineen tulisi osaltaan edistää myös kumppanien tuen jatkuvuutta (E 17/2023 vp, U 36/2023 vp).

Suomi tulee muodostamaan kantansa erikseen mahdollisten uusien ehdotusten osalta.

Pääasiallinen sisältö

Venäjää koskevat pakotteet ja Venäjän jäädytetyt varat

Neuvosto hyväksyi 23.2.2024 Venäjää koskevat uudet pakotteet (13. pakotekokonaisuus). Pakotelistalle lisättiin 106 henkilöä ja 88 yhteisöä. Pakotelistattuna on nyt yhteensä yli 2 000 venäläistä tahoa. Niiden EU-maissa olevat varat on jäädytetty ja listalla olevilla henkilöillä on matkustuskielto EU:n alueelle. Pakotelistattuna on myös kolmansien maiden yrityksiä (Intia, Kiina, Serbia, Turkki, Thaimaa, Kazakstan, Sri Lanka), jotka ovat osallistuneet pakotteiden kiertoon. Uudessa pakotekokonaisuudessa on myös asetettu uusia tuonti- ja vientikieltoja eri tuoteryhmiin, joilla on merkitystä Venäjän sodankäynnin kannalta. Erityisesti pyritään rajoittamaan lennokkien ja niiden osien vientiä Venäjälle.

Neuvosto hyväksyi kirjallisessa menettelyssä 12.2.2024 komission ja korkean edustajan 12.12.2023 tekemän ensimmäisen esityksen koskien Venäjän keskuspankin jäädytettyjen varojen tuottoja. Neuvoston päätöksellä ja asetuksella määritellään oikeudelliset puitteet arvopaperikeskuksille, miten jäädytetyjä varoja ja niistä syntyviä ylimääräisiä tuottoja tulee käsitellä. Arvopaperikeskuksia kielletään jakamasta tuotoista syntyviä verojen jälkeisiä voittoja omistajilleen ja niiden tulee pitää Venäjän keskuspankin pysäytetyt varat erillään muista varoista ja säilyttämään niiden hallinnoimisesta syntyvät ylimääräiset tuotot erillään. Tämä on ensimmäinen askel kohti varojen siirtoa Ukrainalle.

EU:n korkea edustaja Borrell ja komissio ovat 20.3.2024 julkaisseet odotetut ehdotuksensa Venäjän keskuspankin pysäytettyjen varojen ylimääräisten tuottojen ohjaamisesta Ukrainan tukemiseksi. Ehdotusten ytimessä on uusi tavoite, jossa Ukrainan jälleerakennuksen lisäksi ylimääräiset tuotot ohjattaisiin myös Ukrainan itsepuolustuksen tukemiseksi. Tämä tavoite toteutettaisiin mallilla, joka ohjaisi 90% tuotoista aseelliseen tukeen Euroopan rauhanrahasto EPF:n kautta ja 10% EU:n budjetin mukaisiin rahoitusohjelmiin. Ehdotuksissa arvioidaan, että Ukrainan tueksi allukoitavia ylimääräisiä tuottoja tulee olemaan 2,5-3 miljardia euroa vuosittain ml. 2024.

Eurooppa-neuvosto tarkasteli 21.-22.3.2024 kokouksessaan edistymistä tulevien konkreettisten toimien valmistelussa Venäjän pysäytetyistä varoista muodostuvien ylimääräisten tuottojen ohjaamiseksi Ukrainan hyväksi, mukaan lukien mahdollisuus rahoittaa sotilaallista tukea. Se pyytää päätelmissään neuvostoa edistämään ulkoasiainedustajan ja komission äskettäisten ehdotusten käsittelyä.

Suomi muodostaa kantansa komission 20.3.2024 antamiin esityksiin lähiviikkoina.

Ukrainan tukeminen ja rahoitustarpeista

Venäjän hyökkäyssodan alkamisen jälkeen Suomi on osoittanut tukea Ukrainaan kehitys yhteistyön ml. humanitaarisen avun, materiaalituen ja puolustusmateriaalituen kautta yhteensä noin 2,5 miljardia euroa (puolustusmateriaalin osuus n. 1,8 mrd. euroa). Tukea kanavoidaan niin kahdenvälisesti kuin EU:n ja kansainvälisten rahoituslaitosten kautta.

Ukrainan tilanne jatkuu haastavana niin taloudellisesti kuin sotatilan vuoksi. Suurimpana haasteena taloudelliselta kantilta katsottuna on riittämättömät varat sekä kansainvälisen tuen maksatusten haasteet ja viiveet. Rahoituksen kattamaton tarve on tällä hetkellä niin lyhyelle aikavälille kuin koko kuluvan vuoden osalta merkittävä. EU:n alkuvuonna hyväksymä Ukraina tukiväline (Ukraine Facility) ja osaltaan myös Ukraina-suunnitelma (Ukraine Plan) auttavat rahoitustilanteessa.

Yksi Ukrainan kansainvälisen tuen haasteista on, ettei Yhdysvallat ole saanut hyväksytyä seuraavan tukierän, 61 mrd. USD, maksua kongressissaan. Yhdysvallat ei ole saanut maksettua Ukraina-tukeaan syyskuun 2023 jälkeen. Yhdysvaltojen tuki on merkittävä myös IMF:n 15,6 mrd. USD EFF-ohjelman tavoitteiden arvioinnin suhteen tulevissa väliarvioissa. IMF:n tukiohjelman kolmas väliarvio vahvistettiin helmikuun lopulla ja sen myötä Ukrainalle maksettiin 880 milj. dollarin erä maaliskuun loppupuolella. Toistaiseksi IMF-ohjelma on edennyt hyvin, huomioiden myös Ukrainan erittäin haasteellinen tilanne niin sotatilan kuin talouden suhteen. Ukrainan talouden odotetaan IMF:n arvioiden mukaan kasvavan 3,2 % vuonna 2024. IMF:n ennusteen pohjaoletuksena on, että sota loppuisi kuluvan vuoden lopulla.

Vuoden 2025 budjetin osalta tilanne tulee olemaan vielä tätä vuottakin selvästi haastavampi kansainvälisen rahoituksen tavoitteiden saavuttamisen haasteiden vuoksi.

Maailmanpankin tarkennettu arvio Ukrainan jälleenrakennuksen hinnasta on 486 mrd. dollaria seuraavan kymmenen vuoden aikana, Ukrainan oma arvio on kaksinkertainen tästä. Jälleenrakennuksen rahoitustarve tulee myös kasvamaan sodan jatkuessa, vaikka jälleenrakennusta jo osittain tehdäänkin. Arvio sodan aiheuttamien suorien tuhojen hinnasta on 152 mrd. dollaria. Taloudelliset tappiot (häiriöt taloudellisiin virtoihin ja tuotantoon sekä sotaan liittyvät muut kustannukset, kuten sotaliitännäisten jätteidenhallinta) on 499 mrd. dollaria.

Ukrainan hallinnon tulee tehdä jatkuvasti priorisointia rahoituksen osittaisen epävarmuuden vuoksi. Fokus on juuri nyt niin puolustuksellisissa tarpeissa kuin taloudellisen kasvun palauttamisessa, kotimaisten tulojen mobilisoinnin tehostaminen sekä riippuvuuden vähentäminen kansainvälisestä tuesta. IMF antaa ohjelman väliarvioissaan kiitosta Ukrainan hallinnolle päätöksentekokyvystä ja asioiden hoitamisesta, sekä korostaa ulkoisen merkitystä edelleen.

Ukrainan tukiväline

Ukrainan tukivälineen kautta tuetaan vuosina 2024–2027 Ukrainan lyhyen aikavälin rahoitustarpeita, keskipitkän aikavälin jälleenrakentamista ja Ukrainan EU-lähentymiseen liittyviä uudistuksia. Tukiväline on yhteensä enintään 50 miljardia euroa käypinä hintoina ja tuki koostuisi lainoista (33 miljardia euroa) ja avustuksista (17 miljardia euroa).

Vuoden 2024 EU:n ensimmäisessä lisätalousarviossa on tarkoitus ottaa huomioon monivuotisen rahoituskehysten välitarkistuksen yhteydessä päätetyt mukautukset rahoituskehukseen vuoden 2024 osalta, joista merkittävin on Ukrainan tukivälineen rahoitus. Lisätalousarvio sisältää Ukraina-varauksen käyttöönoton sitoumuksina n. 4,8

miljardin euron ja maksuina noin 3,8 miljardin euron edestä Ukrainan tukivälineen rahoittamiseksi.

Ukrainan pääministeri Shmyhal luovutti komission pj. von der Leyenille 20.3.2024 Ukraina-suunnitelman. Komissio aloittaa suunnitelman arvioimisen ”ilman tarpeettomia viiveitä” ja antaa neuvostolle arvionsa 2-3 viikon kuluessa. Tämä annetaan neuvostolle yhdessä neuvoston toimeenpanopäätösluonnoksen kanssa, jolla suunnitelma hyväksytään ja edetään Ukraina-välineen maksatuksiin (ensin ennakkorahoitus, sitten kvartaalimaksatukset Q3 ja Q4). Komissio on 20.3.2024 myös maksanut ensimmäisen siltarahoitusosuuden 4,5 mrd. euroa, seuraava 1,5 mrd. euroa on tulossa maksuun huhtikuussa, mikäli Ukraina täyttää tätä koskevat sovitut ehdot.

Ukrainan taloudesta

Ukrainan valtion budjetti kohtaa kasvaneita paineita, kun eurooppalaiset maanviljelijät estävät Ukrainan maataloustuotteiden (pääosin viljan) kuljetuksia. Samalla sulku iskee ukrainalaiseen kuljetusalaan.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 5.4.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 10.4.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Monivuotisen rahoituskehysten välitarkistuksesta 1.2.2024 saavutetun sovun yhteydessä Ukrainan tukivälineen suuruudeksi määriteltiin 50 miljardia euroa käypinä hintoina. Tuki koostuu avustuksista (17 miljardia euroa) ja lainoista (33 miljardia euroa). Suomen maksuosuus Ukrainan tukivälineen 17 miljardin euron avustusmuotoisesta tuesta on arviolta 276 miljoonaa euroa vuosina 2024–2027. Suomen ensisijainen vastuu 33 miljardin euron lainamuotoisesta rahoitustuesta on noin 535 miljoonaa euroa samalla ajanjaksolla.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

-

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/RMO finanssineuvos Markku Puumalainen, +358 295 530 206
VM/KO neuvotteleva virkamies Jussi Huopaniemi, +358 295 530 257
VM/BO, budjettineuvos, yksikönpäällikkö Seija Kivinen, + 358 295 530 236
VM/KVR erityisasiantuntija Outi Jurkkola, + 358 295 530 479
VM/ EUS vanhempi finanssisihteeri Soila Järvenpää, + 358 295 530161
etunimi.sukunimi@gov.fi

VAHVA-tunnus

EU/127/2024
EU/8/2024

Valtiovarainministeriö

Perusmuistio

EU/149/2024-VM-11

Jurkkola Outi

26.3.2024

ECOFIN-neuvosto 12.4.2024, Luxemburg; 6. G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 18.4.2024 kokouksen sekä IMF:n kevätkokousten valmistelu

Kokous

Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 12.4.2024, Luxemburg

Eduskuntatunnus

-

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Ecofin-neuvostossa 12.4.2024 on tarkoitus hyväksyä EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 18.4.2024 kokoukseen sekä EU-neuvoston puheenjohtajan julkilausuma kansainväliselle valuutta- ja rahoituskomitealle (IMFC).

Suomen kanta

Suomi voi hyväksyä EU:n yhteiset linjaukset G20-maiden valtiovarainministerien ja keskuspankkien pääjohtajien 18.4.2024 kokoukseen sekä kansainväliselle valuutta- ja rahoituskomitealle annettavan julkilausuman.

Pääasiallinen sisältö

EU:n toimintalinjat G20-maiden kokoukseen

Toimintalinjoissa todetaan, että EU tuomitsee aiemman laittoman Krimin ja Sevastopolin liittämisen Venäjään, Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan Ukrainassa ja huomioi hyökkäyssodan aiheuttaman kärsimyksen sekä negatiiviset vaikutukset maailmantalouteen sekä energia- ja ruokaturvaan. EU vahvistaa tukensa Ukrainalle sekä korostaa kansainvälisen oikeuden noudattamisen tärkeyttä. Samoin EU nostaa esille Gazan katastrofaalisen humanitaarisen tilanteen, siviilien, etenkin lasten, kohtuuttoman kärsimyksen sekä välittömän nälänhädän riskin, ja edelleen tarpeen saada voimaan mahdollisimman pian humanitaarinen tulitauko, joka jatkuisi pysyvänä tulitaukona.

Maailmantalous on osoittautunut resilientimmäksi kuin mitä odotukset ovat olleet, mutta keskipitkän aikavälin kasvuodotukset ovat yhä hyvin hillityt. Globaaliriskit ovat koholla, erityisesti liittyen geopoliittisiin shokkeihin, jotka vaikuttavat niin toimitusketjuihin kuin

vaikuttaen täten heikentävästi kansainväliseen kauppaan. G20:n toivotaan seuraavan tarkasti globaalitalouden tilaa keskittyen makrotaloudellisiin toimiin, joilla hillitään inflaatiota ja parantaa julkisen talouden kestävyttä samalla pyrkien siihen, että toimet eivät heikennä kasvuedellytyksiä ja tapahtuvat talousministeriöiden ja keskuspankkien mandaattien mukaisesti. Samoin G20:n toivotaan edistävän rakenneuudistuksia ja tukevan niin julkisia kuin yksityisiä investointeja, jotka tukevat kestävä, inklusiivista ja oikeudenmukaista talouskasvua.

EU korostaa kansainvälistä yhteistyötä verotussääntöjen uudistamisen loppuunsaattamiseksi, rahoitusmarkkinoiden vakautta seuraavan G20-toimielimen (Financial Stability Board) merkitystä rahoitusvakauden seurannassa ja G20:n tukea työlle, samoin EU korostaa G20 yhteistyötä mm. yhteisessä ilmasto ja terveys -työryhmässä ja tukee Brasilian G20-puheenjohtajuuden tavoitteita kestävä ja ilmastoresilientin infrastruktuurin kehittämisessä.

Kansainvälisten kehityspankkien (MDB) osalta todetaan tuki kehityspankkien uudistusprosessille "*G20 Roadmap for better, bigger and more effective system of MDBs*", joka perustuu osaltaan G20 CAF- ja IEG-suositukseen (*CAF – Capital Adequacy Framework; IEG – Independent Expert Group*). G20 CAF -tiekartan implementointi on tärkeää erityisesti kv. kehityspankkien rahoituskapasiteetin tehostamiseksi. Kv. kehityspankkien vahva rahoitusasema sekä korkea luottoluokitus ovat keskeisiä, samalla on tärkeää kuitenkin pyrkiä toiminnan ja sen vaikuttavuuden tehostamiseen. Yksityisen pääoman mobilisointi ja kotimaisen tulopohjan kasvattaminen ovat keskeisesti edistettäviä toimia taseenoptimointikeinojen ohella.

EU pitää merkittävänä saavutuksena 100 mrd. USD SDR-kanavoinnin (tai SDR:ää vastaavien) saavuttamista ja kannustaa maita osallistumaan IMF:n *Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT)* ja *the Resilience and Sustainability Trust (RST)* -rahastoihin. Samoin EU näkee tärkeänä hyväksytyin IMF:n 16. kiintiöuudistuksen loppuunsaattamisen ja sen vaatimat kansalliset ratifioinnit, sekä valmistautumisen tulevaan 17. kiintiöuudistukseen.

IMF:n, Maailmanpankin sekä muiden velkojien yhteistyö velkakriisin ja vahvasti velkaantuneiden maiden tukemisen suhteen on tärkeää. *Common Framework for Debt Treatments* -kehikon implementointi on keskeistä tässä. Myös G20 – IMF / Maailmanpankki Global Sovereign Debt Roundtable – Pariisin klubi -yhteistyö velkajärjestelyissä on tarpeen.

EU-neuvoston puheenjohtajan julkilausuma IMFC-kokoukseen

EU-julkilausuman alussa todetaan aiemmat Venäjän laittomat alueliitokset, Venäjän käynnistämä hyökkäyssota Ukrainassa, ja sen vaikutukset globaalitalouteen kuin myös Gazan katastrofaalinen humanitaarinen tilanne, ml. nälänhädän riski, ja tarve saada mahdollisimman pian voimaan humanitaarinen tulitauko, joka jatkuisi pysyvänä tulitaukona. Kansainvälisen oikeuden noudattaminen tärkeää.

EU vahvistaa jatkavansa Ukrainan vankkumatonta tukemista sekä ponnisteluita rauhan saavuttamiseksi. EU korostaa myös monenkeskisen kansainvälisen järjestyksen merkitystä.

Julkilausumassa korostetaan kansainvälisen oikeuden noudattamisen tärkeyttä, Venäjän käynnistämän hyökkäyssodan mittavia ja laaja-alaisia talousvaikutuksia niin globaalitalouteen kuin erityisesti kehittyviin maihin, sekä EU:n tukea, jota tähän mennessä on annettu yhteensä yli 88 mrd. euron edestä EU:n ja sen jäsenmaiden kanavoimana. EU:n hiljattain hyväksytyn Ukrainan tukivälineen, *Ukraine Facility*, ja 20.3. komissiolle annetun Ukraina-suunnitelman myötä komissio on myös maksanut ensimmäisen

siltarahoitusosuuden 4,5 mrd. euroa, seuraava erä on tulossa maksuun huhtikuussa, mikäli Ukraina täyttää tätä koskevat sovitut ehdot. IMF:n ja muiden kansainvälisten tukijoiden rahoituksen turvaaminen Ukrainalle sekä maan omat uudistusponnistukset ovat kriittisiä.

Vuonna 2023 talouskasvu oli hillittyä, mutta kuitenkin odotuksia parempaa. Talouskasvun odotetaan olevan tänä vuonna n. 3 % ja kiihtyvän ensi vuonna. Maailmankaupan osalta odotetaan jonkinasteista elpymistä, mutta riskit ovat koholla erityisesti geopoliittisen tilanteen ja haasteiden vuoksi. EU:n BKT:n odotetaan kasvavan tänä vuonna 0,9 % ja ensi vuonna 1,7 %. Rakennemuutokset, investoinnit ja elpymistoimet ovat keskeisiä (ml. NGEU, RRF, REPowerEU). Samalla tärkeää huomioida vihreän ja puhtaan siirtymän toimet sekä ilmastonmuutos ja ilmastotoimet laajemmin elpymisen tukena.

IMF-asioista julkilausumassa nostetaan esille mm. 16. kiintiöuudistus ja sen merkitys, samoin kuin tuleva 17. kiintiöuudistus ja siihen valmistautuminen, EU-maiden kanavoimat n. 35 mrd. USD arvosta SDR:t (tai vastaavat) *Resilience and Sustainability Trust (RST)* ja *Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT)* -rahastoihin sekä myös yllä EU:n yhteisissä G20-toimintalinjauksissa mainitut velkakysymykset sekä kv. velkojien ja kehitysrahoituslaitosten/-pankkien yhteistyö.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

Valtiovarainministeriö
EU-ministerivaliokunta 5.4.2024

Eduskuntakäsittely

Suuri valiokunta 10.4.2024

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

-

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

EU Terms of Reference for the G20 Finance Ministers and Central Bank Governors Meeting on 17-18 April 2024 (luonnos; 25.3. EFC:n hyväksymä)

Statement on behalf of the Presidency of the EU Council of Economic and Finance Ministers, at the IMFC Spring Meeting, Washington, DC, April 2024 (luonnos; 25.3. EFC:n hyväksymä)

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

VM/ KVR, Erityisasiantuntija Outi Jurkkola, p. + 358 295 530 479

VAHVA-tunnus

EU/149/2024

EU/8/2024

Euroryhmän kokous 11.4.2024

Alustavien asialistojen mukaan Euroryhmän kokouksissa 11.4.2024 käsitellään seuraavia asioita:

1. Kansainvälisten kokousten valmistelu – valuuttakurssin ja inflaation kehitys

Asiakohdassa käydään keskustelu euron valuuttakurssikehityksestä ja euroalueen inflaatiokehityksestä. Keskustelu käydään kaksi kertaa vuodessa osana Washingtonin kansainvälisten kokousten valmisteluja.

Euron valuuttakurssissa syyskuusta 2023 helmikuuhun 2024 ei ollut suuria muutoksia. Euro heikkeni tarkastelukaudella suhteessa Yhdysvaltain dollariin, mutta kauden sisällä oli vaihtelua. Euro vahvistui jonkin verran suhteessa jeniin, johtuen pitkälti korkoeroista. Euro heikkeni suhteessa Kiinan juaniin, jota viranomaiset tukivat tarkastelujaksolla. Euron kurssimuutoksilla ei arvioida olleen vaikutusta inflaatioon viime aikoina.

Euroalueen inflaatio on hidastunut nopeasti ja laaja-alaisesti. Inflaatio on pysynyt alle 3 prosentissa lokakuusta 2023 lähtien ja oli helmikuussa 2,6 %. Hidastumisen odotetaan jatkuvan. Palveluiden hintojen nousu on tällä hetkellä suurin inflaatiota ylläpitävä tekijä. Viimeaikaiset hyökkäykset Punaisellamerellä eivät ole muuttaneet yleisiä arvioita energian hintojen kehityksestä, ja kriisin vaikutuksen hintoihin arvioidaan pysyvän rajallisena. Työmarkkinat ovat pysyneet kireinä, mutta palkkojen nousu on lähtenyt hidastumaan. Viime vuonna kasvaneet voitot ovat nyt toimineet yritysten rahoituksellisena puskurina.

2. Euroalueen kilpailukyky: ulkomaankaupan suorituskyky ja kaupan pirstoutumisen riskit

Euroryhmä keskustelee euroalueen vientikehityksestä ja maailmankaupan pirstoutumiseen liittyvistä riskeistä. Keskustelu on jatkoa euroryhmässä aikaisemmin käydyille keskusteluille euroalueen kilpailukyvystä ja korkeiden energian hintojen vaikutuksista euroalueen vaihtotaseeseen.

Euroryhmälle laaditussa taustamuistiossa todetaan, että koronapandemia ja lisääntyneet geopoliittiset jännitteet ovat aiheuttaneet häiriöitä maailmakaupassa. Tämän seurauksena useat yritykset ja maat ovat monipuolistaneet tarjonnan lähteitä sekä pyrkineet varmistamaan kriittisten tuotantopanosten toimitusvarmuuden, vaikka se merkitsisi korkeampia tuotantokustannuksia. Kehitys on osaltaan vaikuttanut maailmankaupan pirstoutumiseen, eli tilanteeseen, jossa maailmankauppa on

jakautunut kilpaileviin ryhmittymiin. Muistiossa todetaan, että maailmankaupan pirstoutumisella olisi kielteisiä vaikutuksia erityisesti euroalueen talouteen, joka on riippuvainen ulkomaan kaupasta, mutta lisääntynyt kauppa euroalueen sisällä voisi osittain hillitä maailmankaupan vähentymisen kielteisiä vaikutuksia. Sisämarkkinoiden kehittäminen ja pääomamarkkinaunionin syventäminen voisivat antaa euroalueelle mahdollisuuden hyödyntää paremmin mahdollisia mittakaavaetuja.

Euroryhmän laajennettu kokoonpano:

1. Digieuro: tilannekatsaus liittyen globaalien keskuspankkien digivaluuttoihin

EKP:n neuvosto teki syksyllä päätöksen etenemisestä digitaalisen euron seuraavaan vaiheeseen eli projektin valmisteluvaiheeseen. Digitaalinen euro tulisi olemaan euroalueen laajuisesti saatavissa oleva maksuväline, joka täydentäisi käteisen ja muiden maksuvälineiden tarjontaa. Tällä hetkellä EU:n ulkopuoliset toimijat välittävät ja prosessoivat noin 69 prosenttia Euroopan unionin alueella tehtävistä digitaalisista vähittäismaksuista.

Euroryhmän laajennetussa kokoonpanossa saadaan EKP:n tilannekatsaus eurojärjestelmän projektin etenemisestä. Lisäksi komissio ja neuvoston puheenjohtajamaa Belgia antavat tilanpäivityksen lainsäädännön käsittelyn etenemisestä. Instituutiot ja mahdollisesti myös euroalueen ulkopuoliset jäsenvaltiot kertovat tilanpäivityksiä muista digitaalisten keskuspankkivaluuttojen hankkeista. e.

Komissio antoi 28.6. lainsäädäntöesityksen eurokäteistä ja digitaalista euroa koskevasta lainsäädännöstä, jota käsitellään talous- ja rahoitusasioiden neuvostossa. Asetusehdotuksessa luodaan digitaaliselle eurolle lainsäädännöllinen kehys, johon valtioneuvosto ja eduskunta ovat ottaneet kantaa U-kirjelmän U 60/2023 vp käsittelyn kautta.

Liitteet -